

20. Dnevnikova nagrada za najboljšo stvaritev na odru Mestnega gledališča ljubljanskega v pretekli sezoni

Kabaret, mešanica bolečin in smeha

Tanja Lesničar - Pučko

Ljubljana – Žirija ni kriva, da je tako dober, sem pomislila ob informaciji, da bo Dnevnikovo nagrado za najboljšo gledališko stvaritev sezone v Mestnem gledališču ljubljanskem tudi letos, tako kot leta 2004, prejel **Uroš Smolej**. Takrat jo je dobil za vlogo Čackega v predstavi *Gorje pametnemu*, tokrat za konferansjeja v predstavi *Kabaret*, ki jo je režiral Stanislav Moša. Za to vlogo – in še nekatere druge – je lani prejel tudi Severjevo nagrado. Skratka, Uroš Smolej je na pohodu.

Ste torej slavni? (smeš)

Ne vem, ne bi rekel. Sploh ne vem, kaj v Sloveniji pomeni biti slaven.

V intervjujih pogosto omenjate, kako pomembna so pričakovanja gledalcev za vaše delo. Neki igralec mi je rekel, da ne sme razmišljati o tem pričakovanju, ker ga to zapelje v vsečnost in slabšo igro.

Gledališče je najbrž zato, da ugajaš in da te ljudje pridejo gledat, seveda pa ne gre za to, da bi za vsako ceno zadostil tem pričakovanjem.

Težava repertoarnih gledališč je prav v tem, da imajo neko svojo publiko, ki je v teh pričakovanjih še močnejša...

...in repertoar ima po navadi neko rdečo nit, ki skuša ustreči občinstvu. To je v neki meri gotovo problem in predstavljam si, da načrtovalec programa niha med pričakovanji te stalne publike in odpiranjem novih, manj pričakovanih gledaliških izrazov. Zame kot igralca je vsekakor zelo pomembno, da igram v različnih predstavah, da sodelujem z različnimi sodelavci – tudi zato občasno gostujem v drugih gledališčih, kot so Drama, Slovensko stalno gledališče Trst in druga.

Še posebej se to vidi pri humorju, ko se ljudje, vajeni komedij, smejejo že, ko se dvigne zavesa ali ko zagledajo igralca, ki je znan kot komik.

Kakovosten humor in inteligentna duhovitost sta zame zelo pomembna, je pa res, da nekateri igralci, ki so zasloveli s humorjem na televiziji ali v kakšni reklami, tudi ko igrajo resne vloge, vsaj na začetku vzbujajo smeh. Rifle je tipičen tak primer, nehote je bil tudi v resnih vlogah smešen. To vsekakor je nevarnost, no, jaz k sreči igram zelo različne vloge, tako da se mi to ne dogaja.

Omenili ste igranje v različnih komercialnih kontekstih. Se vam ne zdi, da igralci na ta način razvrednotijo svoje kakovostno delo?

Morda je to res problem, a v naših razmerah, ko smo vsi državni uslužbenci, vsi skupaj nihamo med umetniškim in eksistenčnim delom; in zato si večina standard izboljšuje s komercialnim delom.

Pri predstavi Kabaret me je zelo presenetilo, da so večinoma govorili o njeni zabavni plati, spregledana pa je bila njena politična razsežnost, brez katere pač res ne bi bila nič drugega kot barska zabava; in bi tja tudi sodila.

Očitno je, da ima muzikal pri nas konotacijo nečesa zgolj zabavnega, da ga ljudje razumejo kot kratkočasje, dejansko pa ima seveda zelo resna sporočila. V resnici je mešanica, je razkrivanje bolečih tem in hkrati celjenje s smehom. Gotovo bo žanr drugače razumljen, če ga bomo imeli priložnost večkrat videti, mi smo tako rekoč orali ledino.

In ste se v njem izjemno dobro znašli...

... da, zelo sem užival, ta kombinacija igre, plesa in petja mi je res pomenila izziv, še posebej ker sem v tujini videl zelo veliko prvovrstnih interpretacij.

Če pomislim na Janjo Majzelj ali na Silvo Čušin, ki ju pomnimo po izvrstnih pevskih vložkih, se mi zdi, da je tisto, kar ju dela izvrstni, to, da se ne trudita biti pevki, ampak da igrata pevki, da torej ne pojeta, ampak petje uprizarjata. Bi se strinjali s to mojo oznako?

Vsekakor. Jaz nikakor nisem pevec, nimam šolanega glasu, in ko pojem v Kabaretu, to ni moj glas, to je igran glas, rahlo karikiran, rahlo stiliziran, podobno kot sem slišal tudi na posnetkih drugih interpretov te vloge. Seveda jih nisem posnemal, a zdela se mi je prava smer, zato sem jo razvijal po svoje.

Ko omenjate druge interprete, verjetno ne moreva mimo znamenitega filma Boba Fossa in izvrstnega konferansjeja Joela Greya v njem. Vam je ta legendarna izvedba delala težave?

Film sem prvič gledal že pred veliko leti, drugič pa šele potem, ko smo z delom že skoraj zaključili, tako da me Greyeva igra ni zaznamovala. Glas pa, kot rečeno, zgolj kot možna pot, interpretacija.

In v kakšni meri vam je režiser pustil svobodno izbiro pri oblikovanju vloge?

Kar v precejšnji, seveda pa so bile velike omejitve že v samem dejstvu, da sem

moral peti, se torej ujeti z ansamblom, plesati. Mislim, da je lik veliko pridobil s tem, da ga je režiser vnesel tudi v prizore, ki niso bili samo kabarejski. V teh prizorih je dobil neko diabolično ali božansko noto. Po drugi strani pa je samo človek, ne moški ne ženska, človek. In na koncu se pokaže, da se je iz zunanega komentatorja spremenil v nekoga, ki je ravno tako v zosu kot vsi ostali, da zunanja pozicija opazovalca ni bila mogoča.

Očitno je, da ima muzikal pri nas konotacijo nečesa zgolj zabavnega, dejansko pa ima seveda zelo resna sporočila.

Stran / Page: 18

Doseg / Reach: 151000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 596 cm2

2 / 2

Utemeljitev žirije za Dnevnikovo nagrado

Članice žirije, Ifigenija Zagoričnik, Božislava Čož in Majda Hostnik, smo imele letos lahko in težko delo hkrati. Na zagatno vprašanje, ali je mogoče, da smo prepoznale nagrajenca že po prvi premieri v pretekli sezoni, smo si odgovorile pred nekaj dnevi. Ko smo obrnile vsaka svoj list s predlogi, se je zasvetilo le eno ime: Uroš Smolej.

Uroš Smolej je vlogo Konferansjeja v Kabaretu režiserja Stanislava Moše odigral preprosto perfektno, brez napake. Virtuozno, a ne karikaturno, je odigral tako skrajno grobost kot tenkočutnost, ki se od prizora do prizora prelivata v medigre brezbrizja in vznosenosti. Hkrati Konferansje zavzame pozo shakespearjanskega vsevednega norca, ki s slutnjo zla, ta zagotovo prihaja, usmerja pozornost na prizore, ki sicer opjevajo ljubezen, prijateljstvo in življenjske radosti, a kljub temu delujejo kot upor posameznika zoper zgodovinsko pogojeni propad. Vzpenjajoči se fašizem kot rakast strup iz zakulisja nažira zabaviščno tkivo kabareja. Uroš Smolej kot Konferansje šprica strup in liže rane, se razdaja drugim, hkrati pa preži nad razpadom lastne duševne in fizične identitete. Maratonsko balansira na zobatem grebenu med komedijo in tragedijo in tako predstavo (ob dobri asistenci vseh nastopajočih) nabije z vsem, kar vrhunsko gledališče sploh lahko je.

Morda je le naključje, da že drugo leto zapored nagrajujemo vlogo v predstavi, ki obravnava najhujšo krizo evropske civilizacije, čas druge svetovne vojne, dogodke, ki jih ne smemo pozabiti in ki se nam v najrazličnejših preoblekah še vedno spet in spet napovedujejo. Gotovo pa ni naključje, da je Dnevnikovo nagrado za najboljšo igralsko vlogo že drugič (prvič leta 2004 za vlogo Čackega v satirični komediji Gorje pametnemu) dobil Uroš Smolej.

Uroš Smolej: Jaz nikakor nisem pevec, nimam šolanega glasu, in ko pojem v Kabaretu, to ni moj glas, to je igran glas, rahlo karikiran, rahlo stiliziran, podobno kot sem slišal tudi na posnetkih drugih interpretov te vloge.